

ГОСТРІ КИШКОВІ ІНФЕКЦІЇ БАКТЕРІАЛЬНОЇ І ВІРУСНОЇ ЕТІОЛОГІЇ: ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Анцибор І. В., Смілик В. В.

Науковий керівник - к. мед. наук, асист. Малиш Н. Г.

СумДУ, кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією

Актуальність. Гострі кишкові інфекції (ГКІ) об'єднують більш ніж 30 недуг бактеріальної, вірусної чи протозойної етіології, основним симптомом яких є діарея. Вони достатньо поширені та займають провідні позиції у структурі інфекційної патології.

Мета роботи. Встановити сучасний рівень та етіологічну структуру ГКІ у Сумській області.

Матеріали і методи. З використанням даних галузевої статистичної звітності проведений ретроспективний аналіз захворюваності на ГКІ населення Сумської області за період 2007-2011 рр. У роботі використовували описові та аналітичні прийоми епідеміологічного методу, параметричні і непараметричні критерії статистичного методу досліджень.

Результати досліджень та їх обговорення. Нами встановлено, що епідемічну ситуацію щодо захворюваності на ГКІ визначали гострі інфекційні діареї неуточної етіології та викликані умовно патогенними мікроорганізмами (УПМ) і вірусами. Показник захворюваності на шигельоз знаходився в межах від 0,8 на 100 тис. нас. до 11,1; сальмонельоз від 12,4 до 17,5, а на ГКІ неуточної та іншої бактеріальної і вірусної етіології від 127,2 до 169,4. Тобто, на сучасному етапі кардинальні зміни у харчуванні і водоспоживанні, вдосконалення технологій виробництва, зберігання і реалізації харчових продуктів призвели до значних змін структури гострих діарейних інфекцій. Людина як потенційне джерело інфекції на сьогодні максимально вилучена з технологічного ланцюга приготування харчових продуктів. Вважаємо, що значне скорочення числа класичних бактеріальних інфекцій і, зокрема, шигельозу, є одним із наслідків таких змін.

Нами встановлено, що питома вага УПМ у структурі гострих інфекційних діарей становила у 2007 р. – 53,8 %, у 2008 – 51,7 %, у 2009 – 58,5 %, у 2010 – 54,9 %, у 2011 – 63,6 %. Серед опортуністичних мікроорганізмів превалювали клебсієли (10,5 - 24,2 %), стафілококи (9,5 - 13,9) % і ентеробактери (2,8 - 15,3 %). Частка вірусів складала у 2007 р. – 0,2 %, у 2008 – 5,3 %, у 2009 – 1,5 %, у 2010 – 3,2 %, у 2011 – 4,9 %.

Встановлений факт зростання ролі опортуністичних мікроорганізмів як етіологічних чинників ГКІ, безумовно, свідчив про покращення бактеріологічної діагностики ГКІ. Роль вірусів і до цього часу лишається недооціненою, оскільки дослідження фекалій на наявність вірусів проводяться вибірково. Так, за результатами звітів про проведені вірусологічні дослідження за період 2007-2011 рр. нами було встановлено, що лише у 6,8 % дітей, що були госпіталізовані з діагнозом гостра кишкова інфекція, проведено дослідження фекалій на наявність вірусів. При цьому, у 37,2 % випадків з випорожнень були ізольовані віруси. Частота виявлення складала у 2007, 2008, 2009, 2010 та 2011 рр. відповідно 16,2 %, 48,7 %, 32,4 %, 46,9 %, 46,7 %. Найчастіше з фекалій ізолювали ротавіруси - у 41,6 % дослідженого матеріалу, норовіруси - у 25,8 %, ентеровіруси - у 10,9 %, аденовіруси - у 4,0 %, астровіруси - у 3,1 %.

Висновки. Таким чином, навіть за даними вибіркового дослідження випорожнень пацієнтів з гострими інфекційними діареями можна зробити висновок про те, що в сучасних умовах рота- і норовіруси превалюють в якості етіологічних чинників ГКІ у дітей.

Вважаємо, що в умовах, які склалися, нарізла необхідність встановлення детермінант, які визначають тенденції розвитку епідемічного процесу, пошуку шляхів підвищення ефективності системи епідеміологічного нагляду як основи успішної профілактики поширених ГКІ.